

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia
odbor environmentálneho posudzovania
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

OBECNÝ ÚRAD	
OBEC HUNKOVCE	
Došlo dňa: 9.5.2016	Vybavuje
Č. spisu 43 / 2016	Účl. znak
Prílohy:	Škart. zn.

Váš list číslo/zdňa

Naše číslo
800/2016-3.4/ml

Podľa rozdel'ovníka

Vybavuje/ ☎
Ing. Luciak
0905 680825

Bratislava
02. 05. 2016

Vec:

Rýchlostná cesta R4 št. hranica SR/PR – Hunkovce - zaslanie správy o hodnotení

Navrhovateľ, NDS, a. s., so sídlom v Bratislave, predložil Ministerstvu životného prostredia SR podľa § 31 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný do 31.12.2014) (ďalej len „zákon“) správu o hodnotení „**Rýchlosná cesta R4 št. hranica SR/PR - Hunkovce**“, ktorú Vám podľa § 33 ods. 1 zákona ako **povoľujúcemu orgánu a dotknutej obci** zasielame.

Dotknutá obec má za povinnosť podľa § 34, ods. 1 do **troch pracovných dní** od doručenia správy o hodnotení:

- **dostatočne informovať** o doručení správy o hodnotení verejnosť po dobu 30 dní spôsobom v mieste obvyklým a označiť, kde a kedy možno do správy o hodnotení nahliaďať, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhотовiť kópie,
- zároveň **zverejniť** všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie na dobu 30 dní spôsobom v mieste obvyklým.

Podľa § 34, ods. 2 dotknutá obec do uplynutia doby vystavenia správy o hodnotení zabezpečí po dohode a v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie navrhovanej činnosti.

Podľa § 34, ods. 3 termín a miesto konania verejného prerokovania dotknutá obec oznamí verejnosti najneskôr desať pracovných dní pred jeho konaním a prizve naň príslušný orgán, rezortný orgán a dotknutý orgán.

Podľa § 34, ods. 4 dotknutá obec v spolupráci s navrhovateľom vyhotoví o verejnom prerokovaní záznam a doručí ho príslušnému orgánu do desiatich pracovných dní od verejného prerokovania.

Telefón
0905 680 825

Fax

Internet
www.enviro.gov.sk

Vaše písomné stanovisko k správe o hodnotení podľa § 35 ods. 1 zákona prosíme doručiť na adresu - Ministerstvo životného prostredia SR, odbor environmentálneho posudzovania, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava, najneskôr do **30 dní** od jej doručenia.

S pozdravom

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
nám. Ľudovíta Štúra 1
812 35 BRATISLAVA
77

RNDr. Gabriel Nižnanský
riaditeľ odboru

Príloha: správa o hodnotení

Rozdeľovník

1. Obec Vyšný Komárnik, Obecný úrad Vyšný Komárnik 36, 090 05 Krajná Poľana
2. Obec Nižný Komárnik, Obecný úrad, 090 05 Krajná Poľana
3. Obec Krajná Poľana, Obecný úrad, Krajná Poľana 24, 090 05 Krajná Poľana
4. Obec Hunkovce, Obecný úrad, Hunkovce 81, 090 03 Ladomirová

X. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie

1. Základné informácie o navrhovanej činnosti

Predmetom tejto Správy o hodnotení vplyvov činnosti na životné prostredie je výstavba a prevádzka stavby: „Rýchlosná cesta R4 Štátnej hranice SR/PR - Hunkovce“. Navrhovaná stavba bola posudzovaná podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Zámer EIA – 12/2011). Následne bol k predmetnej stavbe vydaný rozsah hodnotenia (4653/12-3.4/ml, zo dňa 14.5.2012), v ktorom MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom (MDVRR SR), MŽP SR, odbor výkonu št. správy, povoľujúcim orgánom a obcami a po prerokovaní s navrhovateľom určilo pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) i varianty uvedené v predloženom zámere, s prípadnou modifikáciou tak, aby nezasahovali do SKUEV0048 Dukla. Správa o hodnotení je vypracovaná podľa tohto rozsahu hodnotenia.

V správe o hodnotení sú posudzované varianty R4 Štátnej hranice SR/PR – Hunkovce: nulový variant, červený variant A, modrý variant B, zelený variant C (zo zámeru EIA, 2011) a doplnené modifikované varianty M1 a M2, ktoré sú odklonené od SKUEV0048 Dukla (varianty vyplynuli z rozsahu hodnotenia).

Vybudovanie rýchlosnej cesty R4 v hodnotenom úseku pomôže riešiť nevyhovujúcu dopravnú situáciu na medzinárodnej ceste I/21 (E371), ktorá nevyhovuje požiadavkám pre tranzitnú dopravu (z hľadiska plynulosti a bezpečnosti dopravy, zvyšovania energetických a časových strát, vysokej nehodovosti). Doprava na ceste I/21 (predtým I/73) významne obmedzuje v polohe prietahov cez dotknuté obce Hunkovce, Krajná Poľana, Nižný Komárnik, Vyšný Komárnik (a ostatné obce na dopravnom tahu I/21) pohyb obyvateľstva v obciach, podmieňuje kolízie s tragickými následkami, podieľa sa na vysokej hlukovej a imisnej záťaži a zhoršení kvality života obyvateľstva.

Navrhovaný úsek R4 Štátnej hranice SR/PR – Hunkovce je súčasťou výstavby rýchlosnej cesty R4 na území Slovenskej republiky, v území severovýchodného Slovenska má rýchlosná cesta R4 plniť funkciu hlavnej dopravnej tepny, zrýchliť prejazdy tranzitnej dopravy územím Slovenskej republiky v polohe východného dopravného tahu Slovenska.

Začiatok úseku všetkých navrhovaných variantov trasy R4 je situovaný na štátnej hranici Poľskej a Slovenskej republiky, v priestore jestvujúceho hraničného priechodu Vyšný Komárnik - Barwinek. Tento návrh vychádza z navrhovanej priestorovej polohy trasy rýchlosnej cesty S19 na strane Poľskej republiky.

Koniec úseku všetkých variantov trasy bude na konci predchádzajúceho úseku rýchlosnej cesty R4, úsek Ladamírová – Hunkovce, podľa dokumentácie na územné rozhodnutie (DÚR, Dopravoprojekt, a.s.).

Výstavbou rýchlosnej cesty R4 Štátnej hranice SR/PR – Hunkovce bude pozitívne ovplyvnená motoristická verejnosť a obyvateľstvo dotknutých obcí Krajná Poľana, Hunkovce, Nižný Komárnik a Vyšný Komárnik a okolitých obci, ktoré sa dopravne napájajú na súčasnú cestu I/21 medzinárodného významu (E371).

Vplyvy na obyvateľstvo sú hodnotené na základe rozptylovej a hlukovej záťaže z hodnotenej činnosti:

- Výsledky Rozptylovej štúdie preukázali, že po vybudovaní hodnoteného úseku „Rýchlosná cesta R4 Štátnej hranice SR/PR - Hunkovce“ neprekročí koncentrácia znečisťujúcich látok NO₂, CO, PM₁₀ a benzénu limitné hodnoty podľa zákona č. 137/2010 Z.z. v sledovanej trase vo všetkých variantných riešeniach v časovom horizonte rokov 2036 – 2046. Z hľadiska hygienického sú zdravotné riziká vznikajúce pri emisiách z dopravy v danom prípade akceptovateľné.
- Výsledky Hlukovej štúdie preukázali, že v prípade vykonaní príslušných protihlukových opatrení - realizácií navrhovaných protihlukových stien na zníženie hlučnosti vo vonkajšom prostredí na hranici zastavaného územia dotknutých obcí sú všetky varianty hodnoteného úseku R4 realizovateľné v existujúcom obytnom zastavanom území dotknutých sídiel v predmetnom úseku R4 Štátnej hranice SR/PR - Hunkovce.

Zdravotné riziká v hodnotenom území v zastavaných častiach dotknutých sídiel sa realizáciou navrhovanej činnosti v prípade realizácie odporúčaného modrého variantu znížia oproti súčasnému stavu.

Medzi **negatívnymi vplyvmi** výstavby a prevádzky R4 navrhovanej činnosti boli identifikované:

Vplyvy na zložky životného prostredia a ochranu prírody

- trasy navrhovaných variantov R4 Štátnej hranice SR/PR – Hunkovce si vyžadujú trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy, záber nelesného biotopu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky vo variante A a C, záber lesných porastov - biotopu európskeho významu 9130 Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy (vo variante A 13,29 ha, variante B 5,5 ha, variante C 9,96 ha, variante M1 2,41 ha a M2 0,71 ha), výrub brehových porastov Ladomírky a jej prítokov v mieste úprav a križovaní mostnými objektmi.
- výstavba predmetného zámeru zasahuje do štruktúry krajiny, v prípade odporúčaného modrého variantu B sa očakávajú zásahy v nevyhnutnom rozsahu, v blízkosti existujúceho dopravného koridoru I/21 (E371).
- realizácia navrhovaných trás hodnoteného úseku R4 zasahuje do územia Natura 2000 – lokality európskeho významu SKUEV0048 Dukla a SKCHVÚ011 Laborecká vrchovina, v prípade odporúčaného optimálneho variantu B a modifikovaného variantu M1 neboli identifikované významné nepriaznivé vplyvy na predmety ochrany dotknutých území Natura 2000. V prípade ostatných 3 variantov – červený variant A, zelený variant C, a modifikovaný variant M2 boli identifikované významné nepriaznivé vplyvy na predmety ochrany.
- trasy navrhovaných variantov prechádzajú územím CHKO Východné Karpaty (medzi obcou Nižný Komárnik a štátnej hranice SR/PR, kde platí 2. stupeň ochrany, a ktorého súčasťou sú územia Natura 2000, chránené územie PR Dukla, z hľadiska významnosti vplyvu sa očakávajú rovnaké vplyvy ako sú vyhodnotené v prípade územia Natura 2000).

- trasy navrhovaných variantov R4 sú vedené cez prvky RÚSES-u, v kolízii s NRBk Ondava - Ladamírka a NRBC Dukla. Z pohľadu realizácie sú horšie: červený variant A a zelený variant C, tieto vo väčšej miere križujú vodný tok Ladamírky – NRBk Ondava - Ladamírka, zasahujú do nových polôh v NRBC Dukla v odklone od existujúcej trasy cesty I/21 - do PR Dranec, lokality ÚEV Dukla pod vrchom Matovky a Dranec, trávnatých porastov (lúčnych biotopov) východne od zastavaného územia obce Vyšný Komárnik. Migrácia zveri bude umožnená popod dostatočne dlhé a vysoké mostné objekty, na zmiernenie kolízii budú realizované navrhnuté zmierňujúce opatrenia.
- trasa červeného variantu A je v kolízii s predmetom ochrany PR Dranec, čo hodnotíme ako významný negatívny priamy vplyv (dôjde k zníženiu výmery PR, zásahu do chránených porastov a potravných biotopov pre faunu).
- trasy navrhovaných variantov zasahujú do vodného toku Ladamírka a jej prítokov, vyžadujú si rôzne dĺžky úpravy vodných tokov, najväčšie dĺžky úprav dna a brehov koryta toku Ladamírky sú očakávané v červenom variante A a zelenom variante C. Ako vhodnejšia z hľadiska zásahov do vodného toku Ladamírka sa javí trasa modrého variantu B.
- trasy navrhovaných variantov prechádzajú ochranným pásmom II. stupňa (vonkajšie a vnútorné pásmo) vodárenského zdroja KP – 1, 4 Krajná Poľana.
- v koncovom úseku pri MÚK Hunkovce je trasa odporúčaného modrého variantu B vedená mostným objektom ponad ochranné pásmo I. stupňa vodárenského zdroja (KP-1 Krajná Poľana).

Sociálne vplyvy a využitie územia

- realizácia navrhovanej stavby je na vybraných úsekokach v kolízii s objektmi pamiatkovej ochrany, vyžiada si presunutie do nových polôh. Najvýznamnejšie zásahy do pamiatkovej ochrany sa týkajú objektov NKP – Pomník padlým československým ženistom, Pomník Generála Jaroslava Sázavského, ktoré sú umiestnené na miestach pôvodných historických udalostí.
- výstavba nového dopravného koridoru mení v závislosti od variantu scenériu krajiny a scenériu v predpolí pamätníka 1. Československého armádneho zboru v ZSSR s vojnovým cintorínom na Dukle. Červený variant A a zelený variant C zasahujú významne do scenérie obytného územia v Krajnej Poľane, vo vyšnom Komárniku, kde sú umiestňované do blízkosti zastavaného územia, vo variante C dochádza k významnému odkloneniu trasy od existujúceho koridoru cesty I/21, súčasne vedenie trasy narúša štruktúru a využívanie dotknutých obcí.
- Modifikované trasy M1 a M2 (s preložkou cesty I/21 vo variante M2) prechádzajú v malej blízkosti NKP Pamätníka na Dukle, v jeho ochrannom pásmi, trasa variantu M1 v rozšírenom koridore cesty I/21 a trasa variantu M2 na mostnom objekte, tieto varianty sú z hľadiska ochrany, prístupnosti NKP, znečistenia scenérie v jeho predpolí nevhodné na realizáciu.
- výstavba hodnoteného úseku R4 si vyžaduje asanáciu objektov:
Červený variant A – celkovo 4 objekty, 2 neobývané, chátrajúce objekty (z toho 1 nebytová budova), presun objektu informačného pavilónu v správe VHÚ, asanáciu opustenej chaty vo Vyšnom Komárniku.

Modrý variant B, C – celkovo 3 objekty, 1 nebytová budova v k.ú. Nižný Komárnik, asanáciu opustenej chaty vo Vyšnom Komárniku, presun objektu informačného pavilónu Vojenského historického ústavu, „Výstavka“, k.ú. Vyšný Komárnik.

Modifikovaný variant M1 – celkovo 2 objekty, 1 nebytová budova v k.ú. Nižný Komárnik, presun objektu informačného pavilónu Vojenského historického ústavu, „Výstavka“, k.ú. Vyšný Komárnik.

Modifikovaný variant M2 – celkovo 3 objekty, 1 opustená nebytová budova v k.ú. Nižný Komárnik, 2 nebytové budovy k.ú. Vyšný Komárnik (existujúce stravovacie prevádzky, obchodu a služieb)

- trasy červeného variantu A a zeleného variantu C sú horšie z hľadiska hlukového a imisného zaťaženia obyvateľstva, trasa zeleného variantu je významne odklonená od cesty I/21 do blízkosti zastavaného územia vo Vyšnom Komárniku, významnejšie kumulatívne účinky sa očakávajú v prípade vedenia červeného a zeleného variantu v obci Krajná Poľana, kde cesty izolujú obytné územie medzi nový dopravný koridor a súčasnú cestu I/21, modrý variant je trasovaný náročným zosuvným územím ponad obec, týmto sa vyhýba obytnému územiu, čo je z pohľadu kvality života obyvateľstva optimálnejšie riešenie.
- zaťaženie obyvateľstva a fauny zvýšeným hlukom, zhoršenie imisnej situácie a prašnosť (produkcia tuhých znečistujúcich látok) z dopravy počas výstavby, patrí medzi sprievodné javy výstavby komunikácií.
- očakávajú sa iba dočasné negatívne vplyvy počas výstavby na cestovný ruch a turistiku (kultúrno – poznávací turizmus) a cyklistiku z dôvodu stavebných prác, pôjde o dočasné vplyvy.
- trasa modifikovaného variantu M2 znemožní prevádzkovanie 2 objektov zariadení stravovania, obchodu a služieb pre návštevníkov Pamätníka a motoristickú verejnosť.

Negatívne vplyvy súvisiace s nulovým variantom

- v prípade nerealizácie R4 sa v zmysle dopravno – inžinierskeho posúdenia očakáva stupňujúci trend nárastu dopravy, s čím by boli spojené významnejšie negatívne vplyvy na obyvateľstvo dotknutých obcí (hlukové a emisné zaťaženie, vysoká nehodovosť, obmedzenie pohybu v obciach, deštrukčné účinky na obytné objekty, vysoké náklady na udržanie dobrého stavu vozoviek v miestach zosuvov).
- identifikované boli významné bariérové účinky pre migráciu zveri, kolízie so zverou, zvýšenie izolovanosti populácií, fragmentácií územia.
- s nerealizáciou zámeru bude súvisieť aj spomalenie presunu dopravy v hodnotenom území vzhľadom na predikované zvyšujúce sa intenzity dopravy, čo je nepriaznivé z hľadiska zmierňovania negatívnych účinkov klimatických zmien.
- absentuje vhodný systém odvodnenia súčasnej komunikácie, bez prečistovania vôd z povrchového odtoku v ORL.
- absentujú vyhovujúce podchody v rámci mostných objektov pod cestu pre migráciu živočíchov s mokrou a suchou cestou.
- významné negatívne zhoršenie podmienok pre cyklistiku v polohe cesty I/21, s čím bude spojené vysoké riziko nehodovosti.
- zhoršenie prístupu obyvateľov do dotknutých obcí a blízkych sídiel.

Medzi **pozitívne vplyvy** realizácie navrhovanej činnosti a optimálneho variantu B možno zaradiť nasledujúce skutočnosti:

- vznikne nový úsek rýchlostnej cesty R4 vhodný pre účely medzinárodnej dopravy na území Slovenskej republiky.
- odklonením významného podielu tranzitnej dopravy (ťažkej nákladnej dopravy) na rýchlosnú cestu R4 sa už v počiatocnej dobe prevádzky R4 naroďa od nulového variantu, eliminuje vysoké riziko dopravných kolízií, zvýši bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky na hodnotenom úseku. Vytvoria sa priaznivé podmienky pre zvýšenie bezpečnosti pohybu obyvateľov v obciach a na ceste I/21, rozvoj cyklistiky, posilnenie kultúrno – poznávacieho turizmu.
- **realizácia podporí zlepšenie dopravných pomero v medzinárodnej doprave, v budúcnosti sa trasa hodnoteného úseku prepojí s rýchlosnou cestou S19 na území Poľskej republiky a ostatnými úsekmi R4 na území Slovenskej republiky.** Slovenský úsek R4 nadväzuje na III. etapu výstavby S19 Krosno – Barwinek. Prepojenie rýchlosných ciest R4/S19 umožní prepojenie východných regiónov Slovenskej republiky a Poľskej republiky. Prepojenie R4 a S19 na SR/PR hranici je súčasťou výstavby transeurópskeho cestného dopravného koridoru Via Carpatia, priameho prepojenia medzi menej rozvinutými regiónmi Európy – Estónskom, Litvou, Lotyšskom, Poľskou republikou, Slovenskou republikou, Maďarskom, Rumunskom, Bulharskom, Gréckom.
- Navrhované stavby na slovenskej a poľskej strane budú mať významný pozitívny vplyv okrem rozvoja dopravnej infraštruktúry, na hospodársky a ekonomický rozvoj regiónov východného Slovenska a dotknutých východných regiónov pozdĺž koridoru S19 v Poľskej republike. V prípade vybudovania rýchlosných ciest sa doprava odkloní zo zastavaných území dotknutých sídiel, zlepší sa mobilita dopravy a tovarov, skráta prepravné časy, znížia náklady na pohonné hmoty, zvýši bezpečnosť a kvality jazdy v medzinárodnej doprave, zvýši kvalita života obyvateľstva odklonením dopravy mimo dotknutých sídiel. Realizácia prispeje k posilneniu zamestnanosti, umožní priniesť nové investície do menej rozvinutých regiónov.
- V prípade realizácie optimálneho modrého variantu B sa zachováva trasa medzinárodnej cesty I/21 ako sprievodná komunikácia k rýchlosnej ceste R4, pre zaistenie prístupu do dotknutých obcí, k poľnohospodárskym a lesným pozemkom (v prípade doriešenia prístupových ciest), pre prípad uzavretia rýchlosnej cesty R4 v prípade havárie, prác na údržbe rýchlosnej cesty R4. Prostredníctvom navrhovaných križovatiek – križovatka Hunkovce a križovatka Vyšný Komárnik sa umožní prepojenie hodnoteného úseku rýchlosnej cesty R4 s existujúcou cestou I/21.
- Realizácia variantu B v rámci hodnoteného úseku je vhodnejšou trasou z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo - nižšie hlukové zaťaženie, imisné zaťaženie, menej narúša scenériu a využívanie dotknutých obcí.
- V súvislosti s prevádzkou R4 sa očakáva posilnenie kultúrno – poznávacieho turizmu v hodnotenom území a východných regiónoch Slovenska, cyklistiky.

Záverečné zhodnotenie

Na základe porovnania navrhovaných variantov trasy rýchlostnej cesty R4 a nulového variantu v hodnotenom úseku R4 Štátnej hranice SR/PR - Hunkovce a z pohľadu komplexného posúdenia vplyvov činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a ochranu prírody, využívanie krajiny a dotknutých sídiel, na zdravie a kvalitu života obyvateľstva, pamiatkovú ochranu, porovnania variantov podľa súboru kritérií, súčasných a výhľadových dopravných nárokov a ich dopadu na obyvateľstvo dotknutých sídelných útvarov, ako vhodnejšie riešenie javí trasa modrého variantu B.

Z hľadiska výsledkov environmentálneho hodnotenia vplyvov činnosti konštatujeme, že nie sú nám známe zásadné problémy, o ktorých by neexistovali potrebné informácie a prijateľné návrhy na ich riešenie.

Na základe komplexného posúdenia očakávaných vplyvov hodnotenej činnosti v hodnotenom území a splnenia opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie považujeme realizáciu stavby za prijateľnú a potrebnú a z hľadiska vplyvov na životné prostredie a celospoločenského úžitku investície za realizovateľnú a v území únosnú.

Odporučame realizáciu variantu B (modrý).